

Herdenking in de kou

Afgelopen zondag werd de 65-ste Bevrijdingsdag van het concentratiekamp Auschwitz herdacht.

Job Cohen: "Hitler heeft niet gewonnen, Joden zijn geen slachtoffer meer"

Het was zondagochtend bitter koud maar toch liepen duizenden mensen de stille tocht van het Amsterdamse Stadhuis naar het Wertheimpark. Daar spraken bij het Nationaal Auschwitz Monument diverse sprekers de aanwezigen toe, onder wie overlevenden van het kamp en hun nazaten en ook delegatie Nederlandse Marokkanen. Dit is een deel van de woorden van burgemeester Job Cohen: "Auschwitz staat symbool voor het ultieme kwaad dat de ene mens de andere mens kan aandoen. De slachtoffers van Auschwitz waren voor het overgrote deel Joden, heel veel Joden, maar ook duizenden Roma en Sinti, Polen, Russische krijgsgevangenen, Jehovagetuigen en politieke tegenstanders van de nazi's."

"Ik zie hoe langzamerhand vele Joodse instituties, zowel religieus als seculier, zich hebben opgericht. Met weinig mensen, veel te weinig, maar met een grote innerlijke kracht. Vijfenzestig jaren na het einde van de oorlog is Amsterdam weer het Nederlandse centrum van een zelfbewust Joods bestaan – en dat doet mijn hart goed. Hitler heeft niet gewonnen. Joden zijn geen slachtoffer meer. Nooit meer Auschwitz."

Rabbin Menno ten Brink zei Jizkor en Kaddisj en ook de voorzitter van het Nederlands Auschwitz Comité, Jacques Grishaver, sprak: "65 jaar. Voor veel mensen klinkt dat als erg lang geleden. Maar voor velen is de oorlog nog heel dichtbij. Zoals voor de vier overlevenden van Auschwitz die hier vandaag uit naam van alle overlevenden van de kampen een krans zullen leggen. In de levens van de overlevenden en hun nabestaanden is die gruwelijke periode in onze moderne tijd, waarin massavernietiging van mensen zo meedogenloos plaatsvond, alleen maar om wie zij waren, nog altijd dagelijks aanwezig."

“Vandaag herdenken wij álle slachtoffers die in álle concentratie- en vernietigingskampen zijn vermoord of daar op andere plekken door honger, ziekte of uitputting om het leven zijn gekomen. Nooit meer Auschwitz is een appèl aan de jongere generaties om vorm te geven aan een maatschappij waarin Auschwitz niet meer mogelijk zal zijn en om ontwikkelingen die daar naartoe kunnen leiden, in een vroeg stadium te leren herkennen.”

Daarna werden er diverse kransen gelegd, door onder anderen overlevenden maar ook de 18 vertegenwoordigers van de Marokkaanse gemeenschap uit Amsterdam-West begeleid door stadsdeelraadvoorzitter Ahmed Marcouch. In de middag was er een grote lunchbijeenkomst in de Rai, waar Jacques Grishaver zei: “Naarmate de jaren verstrijken komen de nieuwe lichten steeds verder af te staan van de Holocaust; de beleving en de emotionele betrokkenheid zullen daardoor anders worden. Geen verwijt maar een constatering en ook een zorg. De vernietiging van mensen om wie zij waren of omdat zij zich openlijk hebben verzet, mag niet op een zelfde wijze geschiedenis worden als de 80-jarige oorlog. De waarschuwing die uitgaat van deze niet te bevatten gruweldaad mag nooit vergeten worden. Dat is de les die we geleerd hebben. Het Auschwitz Comité ondersteunt iedere actie tot de realisatie daarvan.”

Éen van de manieren waarop het Auschwitz Comité dat wil doen is het realiseren van een Namenwand in Amsterdam. Een monument met daarop de 110.000 namen van de slachtoffers, waarvan 102.000 Nederlandse Joden, die zijn vermoord in de nazikampen en geen graf hebben. Een monument dat respect moet gaan afdwingen, op een openbare plek waar mensen 24 uur per dag naartoe kunnen. In de Hollandse Schouwburg bevindt zich al het virtuele monument van Isaac Lipschits, maar een ‘aanraakbare’ plek ontbreekt vooralsnog. Jacques Grishaver: “Het Westermanplantsoen zou een prachtige plek zijn, ook omdat het Wertheimpark voor de jaarlijkse herdenking te klein wordt. Maar vooralsnog weigert de Gemeente Amsterdam mee te werken. Wij hebben daar bezwaar tegen aangetekend omdat zowel uit Joodse als uit niet-Joodse hoek blijkt dat er behoefte bestaat om zo’n namenwand op te trekken. Wij zullen daarvoor blijven vechten.”